

מפגש לעשירי מה חושבים אחרים?

ר ק א

במהלך ויכוח או מחלוקת אנו נוטים לעתים קרובות להתבצר בעמדותינו ולראות רק את הצד שלנו^①. רוב המאמץ המחשבתי שלנו מוקדש במקרים כאלה לרצון לנצח בעימות ולא לניסיון להגיע לפתרון או לפשרה. הפניית תשומת הלב לחשיבה של הצד השני בוויכוח, לערכיו, לאמונותיו ולרגשות שמנחים אותו תעזור לנו להבין את עמדתו. הבנה זו תורמת לנו בשלושה מישורים:

1. הבנת עמדותיו של הצד השני תנחה אותנו כיצד כדאי לנו להציג בפניו את עמדתנו או את בקשתנו באופן שיהיה מוכן לקבלם, וכך נוכל להימנע מעימות.
2. הבנת תפיסותיו של הצד השני תקטין את התנגדותנו אליו ואת כעסנו עליו, מה שיאפשר ניסיון כן ליישוב המחלוקת.
3. הבנה של השקפה שונה משלנו תעזור לנו לאתר חולשות בנקודת המבט שלנו, ואז לתקן ולשכלל את עמדתנו.

על-מנת להבין טוב יותר את תפיסת הצד השני נדמה שקוסם כישף אותנו והפך אותנו למי שאיתנו אנחנו מתווכחים. אבל לא די שנחשוב שנעשה כאן קסם. עלינו להתקרב לדעותיו של הצד השני ולהבין את עמדתו. לשם כך נפעל במהלך המפגש בכמה שלבים שמטרתם לפרק את תפיסתו של הצד השני למרכיביה.

א ש ר ו ת

1. הילדים יכירו בצורך להבין את התפיסה של חבריהם לעימות.
2. הילדים יתנסו בתהליך של פירוק תפיסת הצד השני.

פ ע י ל ו ת

① הפעילות המרכזית במפגש זה היא פעילות עצמאית. הילדים מונחים ופועלים על פי דפי שאלות, והמדריך מסתובב ביניהם, מקשיב, מסביר וחושב עימם, ומנחה אותם במקרה הצורך.

פ ע י ל ו ת ו מה חושבים אחרים

(פעילות אישית ופעילות בקבוצות)

א. מציגים בפני הילדים מצב:

מצאתם גור כלבים נטוש ואתם רוצים להביאו הביתה, אולם אתם חוששים מתגובת המשפחה.

ב. על-מנת להחליט כיצד לפעול, דמו לעצמכם שהבאתם את הכלב הביתה ונסו לשער מה תהיינה התגובות של הדמויות הרלוונטיות.

כל אחד מהילדים רושם על דף את כל הדמויות שיש להן נגיעה לנושא (לא צריך להינעל על דמויות אנושיות - גם לחתולה של השכנים יהיה מה לומר בנידון).

תכנון וארגון

המדריך כמאמן

- ג. מחלקים את הילדים לקבוצות של ארבעה.
ד. כל ילד בוחר דמות מסוימת (בתיאום עם שאר חברי הקבוצה, כדי שאותה דמות לא תיבחר פעמיים), ורושם על דף מה היא חושבת על השארת הכלב בבית.
ה. כל קבוצה מכינה הצגה, בה נפגשות ארבע הדמויות שהילדים בחרו ועורכות דיון. כל ילד מייצג את הדמות שבחר.

פעילות 2 כל אחד והראש שלו (דיון במליאה)

המדריך מנחה דיון בשאלות האלה:

1. מדוע הדמויות השונות בהצגה התייחסו לבעיה באופן שונה?
2. האם אותה דמות בהצגות של הקבוצות השונות חשבה באופן דומה? או באופן שונה? מדוע?
3. לפני ההצגה, כל ילד רשם מה דמות מסוימת חשבה. כיצד אפשר לדעת מה אדם אחר חושב? (מכירים אותו, שומעים את דעותיו בנושא, דעה זו מתאימה לדעות אחרות שהוא מציג, שואלים אותו, משהו שחושב כמוהו, מעמידים את עצמנו במקומו).
4. נחזור למצב שממנו התחלנו: אתם ניצבים ברחוב, הכלב בזרועותיכם. לאור ההתנסות בחשיבה של בני המשפחה כיצד תסבירו להם שאתם רוצים להחזיק בכלב?

פעילות 3 גלגול נשמות (פעילות אישית)

- א. הילדים ממלאים את דף פעילות 1 (ראו נספח **בעמ' 96**) ומוסרים אותו למדריך. בדף זה מתואר ויכוח בין שני ילדים (סשה ואייל). הילדים מתבקשים לתמוך באחת משתי עמדות הוויכוח ולנמק את עמדתם.
- ב. נותנים לילדים דף פעילות 2: הילדים שתמכו בעמדתו של אייל מקבלים את דף "סשה" והילדים שתמכו בעמדתו של סשה מקבלים את דף "אייל".
- ג. הילדים ממלאים את הדפים (לסשה **בעמ' 97** ולאיל **בעמ' 100**).

יצירת שינוי מבפנים

לתשומת לב המדריך

המשך מצורפים דפי סשה ודפי אייל. רצוי להכין דף דיאלוג (דף פעילות 1) גם בלשון נקבה, ובהתאמה להכין דפי פעילות 2 (היות שיקשה על הבנות להזדהות גם עם עמדה מנוגדת וגם עם מין מנוגד).

חשיבה על חשיבה

רגשות במפגש

פעילות 4 דיון מטא-קוגניטיבי (פעילות אישית ודיון במליאה)

מטרת הדיון היא לעורר את מודעות הילדים לחשיבה על החשיבה. בפעילות זו הם מתבקשים לחשוב על התהליך שעברו במהלך המפגש, תוך דיון בשאלות האלה:

- ① האם היה לכם קשה בפעילות?
- ② מה היה קשה לכם?
- ③ האם הרגשתם שאתם עוברים משהו חשוב?
- ④ האם הגעתם לפתרון המחלוקת?
- ⑤ אילו דברים נוספים עשויים לעזור לכם לחשוב ולהרגיש כמו הצד השני?
- ⑥ האם הויכוח בין סשה לאייל (או דמויות אחרות שהופיעו בדיאלוג) הזכיר לכם ויכוח שהשתתפתם בו בעצמכם פעם?

אני ומהפגש

כל ילד מסכם את חוויית המפגש בדף משוב אישי.

מניחים

ציטוטים מדפי אני והמפגש שנרשמו בעקבות מפגשים בנושא מה חושבים אחרים:

ג:

"הלוואי והייתי יכול לחשוב לפעמים כמו אח שלי ואז היינו פחות רבים."

אבנר:

"מעניין על מה חושבות חיות?"

עמית:

"הייתי רוצה להיות יכול להחליט מה אנשים אחרים יחשבו."

מיכל:

"מצחיק שכל אחד חושב אחרת."

דוגמאות לעבודות ילדים

דוגמא להתרשמות הילדים מנושא מה חושבים אחרים:

נסנת פעילות 3 גלגול נשאות

לתשומת לב המדריך - לפניכם דוגמא לדיאלוג, שבו שני ילדים (אייל וסשה) מתווכחים על סוגיה

דף פעילות 1

כלשהי. רצוי מאוד ליצור עבור כל קבוצה דיאלוג שרלוונטי לנושאים המעסיקים את חבריה.

הדיאלוג בין סשה לאייל נכתב בעקבות פעילות עם קבוצה שבה ילד רוסי העלה את מצוקותיו כעולה חדש.

מתי בדיוק מתחילה המסיבה היום?

סשה:

אני מצטער, אתה בכלל לא מוזמן למסיבה.

אייל:

באמת? אבל למה?

סשה:

כי אתה תמיד הורס לנו את המסיבות.

אייל:

בטח שאני הורס, כי אתם תמיד צוחקים עליי. ברוסיה אף פעם לא התייחסו אליי ככה. כולם בכיתה אהבו אותי.

סשה:

אז תנסה להבין את הראש שלנו, ואל תנסה לסכסך ולהרוס.

אייל:

אולי תנסו אתם להבין אותי? מהרגע שהגעתי, אתם מזלזלים בי ולא נותנים לי צ'אנס.

סשה:

כן נתנו לך. עובדה שהזמנו אותך למסיבות הקודמות.

אייל:

1 הקיפו בעיגול את שם הדמות שבעמדתה אתם תומכים:

סשה

אייל

2 רשמו לפחות 4 נימוקים משלכם שתומכים בעמדה זו.

א.

ב.

ג.

ד.

דף עשה

קוסם רב-פועמה הנך אתנם לסשה

1 עכשיו אתם סשה - רשמו כמה שיותר נימוקים התומכים בעמדתכם החדשה (למה סשה צודק). לצורך כך אתם יכולים להיעזר בדפי הנימוקים (דף פעילות 1) שמסרו למדריך הילדים שתמכו בהתחלה בעמדתו של סשה.

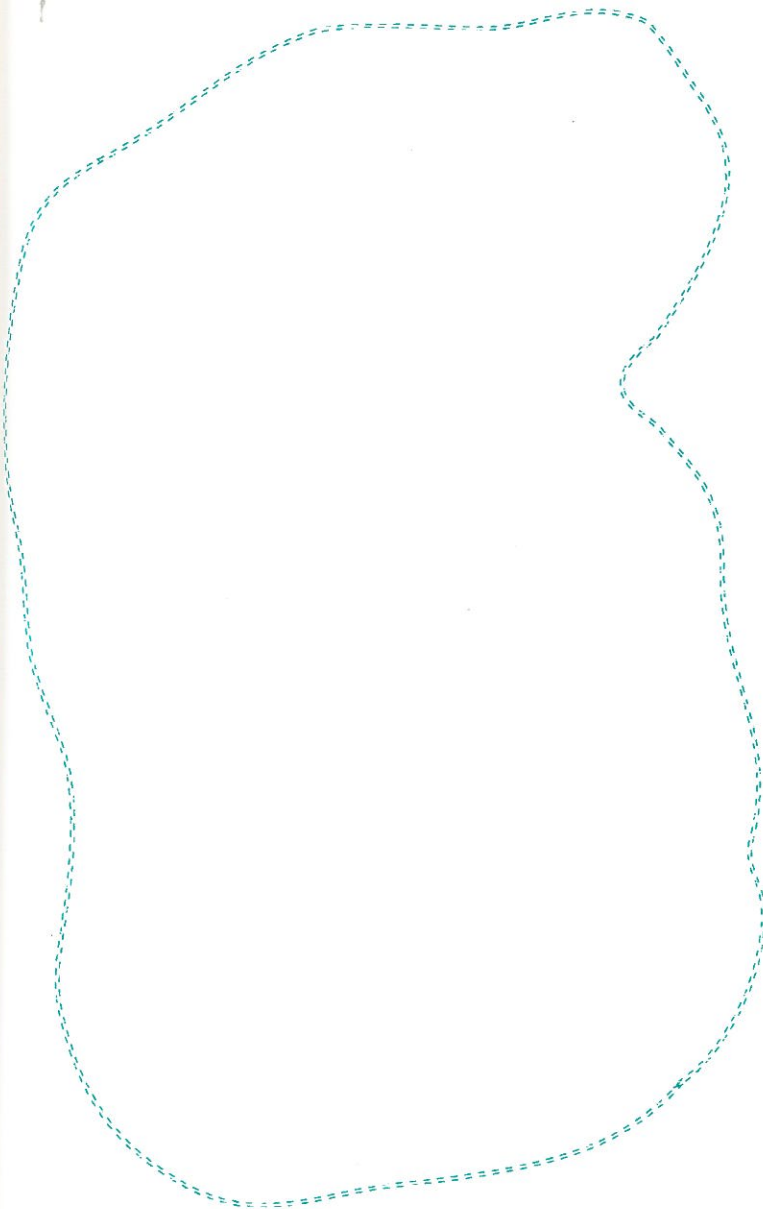
2 בחרו בנימוק הכי משכנע לטובת עמדתו של סשה, מבין הנימוקים שרשמתם בסעיף הקודם.

מדוע זהו הנימוק המשכנע ביותר לדעתכם?

נסכת כעילות 3 גלגול נשמות - המשך

דף פעילות 2 - המשך

3 ציירו את שדוני הרגש שמשפיעים על סשה. רשמו גם כיצד כל שדון משפיע עליו.

נספח כעילות 3 גלגול נשמות - האשן

דף פעילות 2 - המשך

4 תכננו הצגת יחיד בת חמש דקות, שבה אתם מספרים את סיפור חייו של סשה, באופן שמסביר את התנהגותו.

5 חפשו ילד שהכין הצגה המתארת דווקא את סיפורו של אייל. הציגו בפניו את ההצגה שלכם וצפו בהצגה שלו.

6 סופסוף החזיר אתכם הקוסם לדמותכם המקורית (זוכרים? בתחילת הפעילות תמכתם בעמדתו של אייל). יחד עם בן זוגכם - נסו למצוא פתרון לבעיה.

רשמו את הפתרון (או הפתרונות) שאתם מציעים:

נסנת פעילות 3 גלגול נשמות - האשן

דף פעילות 2

דף אייל

קוסם רב-פועמה הנך אתנם לאייל

1 עכשיו אתם אייל - רשמו כמה שיותר ינמוקים התומכים בעמדתכם החדשה (למה סשה צודק). לצורך כך אתם יכולים להיעזר בדפי הנימוקים (דף פעילות 1) שמסרו למדריך הילדים שתמכו בהתחלה בעמדתו של סשה.

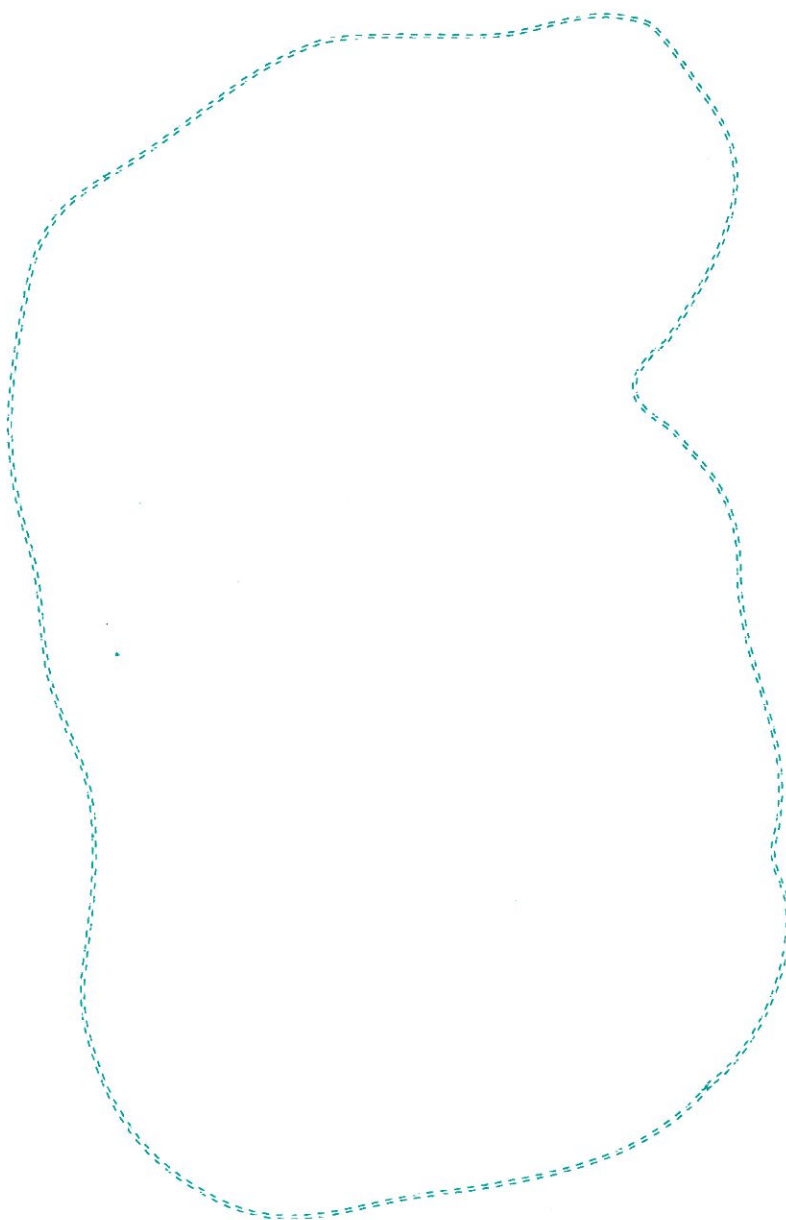
2 בחרו בנימוק הכי משכנע לטובת עמדתו של אייל, מבין הנימוקים שרשמתם בסעיף הקודם.

מדוע זהו הנימוק המשכנע ביותר לדעתכם?

נסח כעילות 3 גלגול נשמות - המשך

דף פעילות 2 - המשך

3 ציירו את שדוני הרגש שמשפיעים על אייל. רשמו גם כיצד כל שדון משפיע עליו.

נספח כעילות 3 גלגול נשמות - המשך

דף פצילות 2 - המשך

4 תכננו הצגת יחיד בת חמש דקות, שבה אתם מספרים את סיפור חייו של אייל, באופן שמסביר את התנהגותו.

5 חפשו ילד שהכין הצגה המתארת דווקא את סיפורו של סשה. הציגו בפניו את ההצגה שלכם וצפו בהצגה שלו.

6 סופסוף החזיר אתכם הקוסם לדמותכם המקורית (זוכרים? בתחילת הפעילות תמכתם בעמדתו של סשה). יחד עם בן זוגכם - נסו למצוא פתרון לבעיה.

רשמו את הפתרון (או הפתרונות) שאתם מציעים: